

Pasningsvejledning for lemminger

1. Dyreart

Steppelemming (*Lagurus lagurus*); Brandts steppemus/lemming (*Lasiopodomys brandtii*); Moeras lemming (*Synaptomys borealis*)

2. Fuldvoksen størrelse

Længden (uden den korte hale) er 8-15 cm, og vægten ca. 25-40 g. Steppelemmingen er mindst og Brandts steppemus størst. Hunner kan være en smule større end hanner.

3. Forventet levealder

I fangenskab er levealderen ca. 1-4 år (lavest hos steppelemming og højst hos Brandts steppemus).

4. Anbefalet størrelse og indretning af anlæg eller bur

Steppelemming er primært nataktiv, og Brandts steppemus dagaktiv, men alle tre arter kan være aktive på alle tidspunkter. De lever typisk i kolonier og graver underjordiske gange (komplekse hos steppelemming og Brandts steppemus). Moeras lemming laver desuden stisystemer i tæt vegetation, som flittigt vedligeholdes og duftafmærkes, og hulerne bygges under døde træstammer, i græstuer, jordhøje o.l., eller under snedækket om vinteren. De skal alle holdes mindst to sammen.

Indendørs holdes de bedst i et terrarium med låg af trådnet, så tilstrækkelig ventilering sikres, på minimum B80 x D50 cm for 2-3 individer (kun én han). Arealet øges med ca. 20 % pr. ekstra individ. Bundlaget skal være et tykt lag af jord, spagnum, træflis eller spåner, hvori de har mulighed for at grave underjordiske gange, og gerne med et tykt lag hø ovenpå. Der kan suppleres med nogle nedgravede redekasser med mindst to indgange i hver sin ende, så et individ altid kan undslippe i tilfælde af konflikter. Redemateriale som hø skal altid være tilgængeligt. På jorden skal der være flere skjul i form af grene, stammer, rør o.l.. Anlægget må ikke stå i konstant, direkte sollys og skal belyses i en naturlig rytme (f.eks. dagslys).

5. Særlige pasningsbehov, herunder særlige krav til temperaturforhold

Lemninger er tilpasset et miljø med strenge vintre og kan derfor holdes udendørs, såfremt de har mulighed for at grave dybe gange, adgang til masser af redemateriale, frisk vand, og skyggeområder. Et udeanlæg skal sikres godt nedadtil, så de ikke kan grave sig ud, og helst være lukket oventil, så rovdyr ikke kan trænge ind.

Overskydende foder (tørfoder undtaget) og synlige ekskrementer skal fjernes dagligt, og vandet skal udskiftes hver dag. En gang om ugen skal vand- og foderbeholder rengøres til bunds, og redematerialet skal udskiftes. Hver 2. uge skal mindre anlæg tømmes og rengøres med neutral sæbe; større anlæg efter behov. Ved rengøring i bund bør dog sættes lidt bund-/redemateriale tilbage, så nogle duftstoffer bevares.

6. Stimulering og behov for motion

Gem fødeemner rundt omkring og i udfordrende beholdere, så de skal lede efter dem. Lemninger kan blive relativt tamme og håndteres roligt med skålfornede hænder. Lemningerne kan i naturen bevæge sig over lange afstande, og da de naturligt bruger megen tid og kræfter på at grave gangsystemer, er det meget vigtigt at give dem mulighed herfor i fangenskab for at tilgodese behovet for motion. Gangene giver desuden gode skjulemuligheder og tryghed. Lemninger kan klatre, men ikke altid godt. Tilbyd gerne klatremuligheder, men sådan at de aldrig kan falde langt og kun på et blødt underlag.

7. Fodring

Lemninger spiser primært græs, rødder, skud, urter og andet bladgrønt, og evt. også hvirvelløse dyr. De skal fodres dagligt med en universalblanding af god kvalitet (ikke indeholdende nødder, solsikke/græskarkerner, rosiner, honning o.l.), rigeligt frisk hø samt usprøjtet, vasket bladgrønt. 1-2 gange ugentligt kan gives lidt vaskede grøntsager. Moeras lemming skal især have meget grønt, og den samt steppelemming skal desuden tilbydes lidt hvirvelløse dyr et par gange ugentligt. Frisk

vand, grene som gnavemateriale og en salt- og mineralsten skal altid være tilgængeligt. Et vitamintilskud i pulverform kan strøs ud over foderet. Rosiner, nødder, solsikke/græskarkerner bør kun gives som godbid. Steppelemming og Brandts steppemus laver vinterforråd, hvorfor kamrene skal tjekkes og tømmes jævnligt for letfordærlige emner.

8. Sociale behov

Lemninger lever i kolonier, evt. inddelt i mindre familiegrupper, hvorfor de altid skal holdes mindst to sammen, men helst i grupper på ca. 3-8 individer. En gruppe kan være særdeles aggressiv over for fremmede artsfæller. Kuldsøskende eller individer sammensat som helt unge fungerer typisk bedst sammen, og kun én han pr. 2-3 hunner, da hanner især kan blive aggressive over for hinanden. Ønskes ikke unger, kan man holde en ren hungruppe. Selv i en velfungerende gruppe kan aggressioner med tiden opstå, og bliver de ved, kan der være behov for at skille gruppen ad. Lemninger kommunikerer primært via lugt og lyd. Mange lyde er ofte tegn på konflikter, og her skal man være specielt opmærksom på, om adskillelse er nødvendig. Før introduktion af fremmede individer kræves en passende tilvænningsperiode, hvor de har kontakt, men ikke kan skade hinanden. Sammensætning af voksne hanner frarådes. For så vidt muligt at undgå konflikter skal dyrene kunne grave et stort underjordisk system, så de kan undslippe hinanden. Lemninger bør som udgangspunkt kun holdes med egne artsfæller.

9. Formering, yngelpleje og eventuel neutralisation

Alle tre arter yngler primært forår eller sommer med 2-6 kuld årligt (færrest hos Moeras lemming; flest for steppelemming). Reden bygges under jorden (steppelemming og Brandts steppemus) eller skjult i vegetationen, under døde træstammer o.l. (Moeras lemming). Hos Brandts steppemus kæmper hannerne om adgangen til hunner. Drægtighedsperioden er ca. 3 uger, og kuld størrelsen typisk 3-7, men op til 8 (Moeras lemming) eller 12 unger. Hos steppelemming kan diegivende hunner være særdeles aggressive over for indtrængende, og hannen bør fjernes, når der er unger, for at sikre hende fred og ro. Nyfødte unger vejer ca. 1-4 g, er nøgne og blinde, dier i ca. 2-3 uger og bliver kønsmodne i ca. 4-6-ugers-alderen.

10. Typiske tegn på sygdom og nedsat trivsel

Fodring med sukker-/fedtholdig kost kan resultere i overvægt og muligvis diabetes. Sår fra bid fra kolonifæller kan forekomme, hvor dyrlægen evt. kan hjælpe med behandling for at undgå infektion.

Øvrige informationer

Fra venstre: Steppelemming (*Lagurus lagurus*), Brandts steppemus (*Lasiopodomys brandtii*) og en nær slægtning (*Synaptomys cooperi*) til Moeras lemming (*S. borealis*). Steppelemming og Brandts steppemus forekommer i Asien i bl.a. steppe og

semiørken. Moeras lemming findes pletvist i Nordamerika i mere fugtige miljøer, bl.a. skove, enge og moser. Bestandene kan variere drastisk mellem år og kan ved "udbrud" hurtigt afgræsse et stort område. I landbrugsområder anses de som skadedyr. Foto: Arjan Haverkamp, Vladimír Motyčka, Wikimedia

Slutblok

Udarbejdet af Dyrenes Beskyttelse (www.dyrenesbeskyttelse.dk) i samarbejde med Dansk Primat Sammenslutning - Foreningen for Exotiske Pattedyr (www.aber.dk).

Pasningsvejledningen indeholder generel information om pasning af en dyreart/dyregruppe. Yderligere oplysninger kan findes på biblioteket eller på ovennævnte og andre hjemmesider.

Pasningsvejledningens faglige indhold er godkendt af Rådet vedrørende hold af særlige dyr den 6.12.2013 i henhold til bekendtgørelse om erhvervsmæssig handel med dyr.